

در روز زیارتی حضرت واگویه‌ای عاشقانه با زیارت جامعه کبیره پیوند خورد

طنین ملکوتی معرفت در آستان رفعت

رواق روز بیست و سوم ذی‌القعده است. همان روزی که در تقویم به نام روز زیارتی مخصوص امام رضا(ع) ثبت شده است. در این روز پرفضیلت هزاران هزار زائر و مجاور از راه‌های دور و نزدیک، خود را به آستان ملک پاسبان رضوی رسانده و آهوانه سر بر دامان مهربانی سلطان خراسان نهادند.

در این روز صحن و سرای رضوی تماشاخانه پیوند ناگسستنی قلوب مؤمنان با ساحت قدسی ولایت بود. زائران و مجاورانی که از راه‌های دور و نزدیک، دل‌تنگی‌های خود را به ضریح خورشید گره زده بودند، با حضور در رواق‌های متعدد حرم مطهر مانند رواق امام خمینی (ره)، رواق دارالحججه(عج) و... عشق و ارادت خود را به صاحب این صحن و سرا تقدیم کردند. در این میان رواق امام خمینی(ره) در قالب ویژه‌برنامه «در محضر رئوف» میزبان زمزمه جان‌بخش زیارت جامعه کبیره بود.

این محفل قدسی که سرشار از عطر استغاثه و معرفت بود، با نوای گرم و دلنشین مداح اهل‌بیت(ع)، حاج مهدی سروری حال و هوایی ملکوتی به خود گرفت. در این مراسم، زائران با قرائت این اقیانوس بی‌کران معرفت که از زبان گهربار امام هادی(ع) جاری شده است، مراتب والای زیارت امام رضا(ع) را با تبیین جایگاه الهی پیشوایان دین پیوند زدند. هنگامی که فرازهای روانی «السَّلَامُ عَلَیْکُمْ يَا أَهْلَ بَيْتِ النَّوْهِ وَمَوْضِعِ الرَّسَالَةِ...» در فضای رواق طنین انداز شد، قطرات اشک شوق بر گونه‌های زائران نشست؛ گویی هر سلام، در پیچه‌ای رو به ملکوت می‌گشود و حاضران را به میهمانی خاندان وحی می‌برد. زائران با زمزمه این کلمات، بار دیگر اقرار کردند اهل‌بیت(ع) همان چراغ‌های فروزان در ظلمات تاریخ، پرچم‌های برافراشته تقوا و پناهگاه امنی هستند که کشتی طوفان‌زده بشریت را به ساحل نجات رهنمون می‌شوند.

در این آیین باشکوه، فرازهای پایانی زیارت جامعه کبیره با تضرع و اخلاص قرائت شد. حاضران با واسطه قرار دادن مقام والی‌ثامن‌الحجج(ع)، از درگاه خداوند متعال مسئلت کردند نامشان در طومار عارفان به حق آل‌الله(ع) ثبت شود و در روز جزا، از چشمه زلال شفاعت این خاندان سیراب شوند.

گفتنی است، این مراسم معنوی، بخشی از برنامه‌های مذهبی و فرهنگی آستان قدس رضوی بود که به مناسبت روز زیارتی و با هدف تعمیق شعائر دینی و تقویت پیوند معنوی زائران با سیره مطهر اهل‌بیت(ع) برگزار شد و شکوهی ماندگار از وحدت و ارادت محبان خاندان عصمت و طهارت(ع) را به نمایش گذاشت.

به همت بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی آیین بزرگداشت نخستین سالگرد عروج استاد حشمت‌پور در حرم مطهر رضوی برگزار می‌شود

همزمان با فرارسیدن نخستین سالروز درگذشت عالم وارسته و حکیم معاصر، مرحوم استاد محمدحسین حشمت‌پور، مراسم بزرگداشتی از سوی بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی در حرم مطهر امام رضا(ع) برگزار خواهد شد. به گزارش آستان‌نیوز، این آیین بزرگداشت به پاس یک عمر تلاش مخلصانه ایشان در سنگر پژوهش‌های دینی و حکمت متعالیه، چهارشنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۵، ساعت ۹ صبح در محل رواق دارالحججه(عج) بر سر مزار آن استاد فقید برگزار می‌شود.

در این مراسم که با حضور گسترده اساتید حوزه‌های علمیه، پژوهشگران، فرهیختگان ملی و شاگردان آن بزرگوار همراه است، فرصتی مهیاست تا بار دیگر ابعاد شخصیتی و علمی این حکیم وارسته بازخوانی شود. در این محفل، حجت‌الاسلام والمسلمین شریعتی تبار به ایراد سخن می‌پردازد.

انتشار «دید یا ندید؟»؛ مجموعه اشعار مذهبی برای نوجوانان

کتاب «دید یا ندید؟» سروده سید حبیب نظاری از مجموعه اشعار مذهبی نوجوان، با تصویرگری سمیه رحمتی‌خواه و گرافیک متن‌اعظم رئیسی سلیمی از سوی انتشارات به‌نشر، منتشر شد.

به گزارش آستان‌نیوز، انتشارات به‌نشر کتاب «دید یا ندید؟» را به قلم سید حبیب نظاری در قالب مجموعه اشعار مذهبی نوجوان منتشر کرد؛ اثری که با نگاهی شاعرانه و تأمل‌برانگیز، مخاطب نوجوان را به دیدن دقیق‌تر جهان پیرامون و توجه به نشانه‌های آفرینش دعوت می‌کند.

سید حبیب نظاری در این کتاب تلاش کرده با بیانی شاعرانه و قابل‌فهم برای نوجوانان، آن‌ها را به‌دقت بیشتر در پیرامون خود دعوت کند؛ نگاهی که از دل لحظه‌های خاموش و ساده زندگی، مفاهیمی چون امید، طبیعت، رنج و حضور خداوند را به تصویر می‌کشد.

«دید یا ندید؟» می‌کوشد از دل تجربه‌های روزمره، دریچه‌ای برای خداشناسی نوجوانان بگشاید و با زبانی شیرین و قابل‌فهم، مخاطب را به کشف جلوه‌های خلقت در اطراف خود دعوت کند.

تصویرگری‌های سمیه رحمتی‌خواه در کنار گرافیک و صفحه‌آرایی سعید سلیمی، فضای شاعرانه اثر را تکمیل کرده و به درک بهتر مفاهیم برای مخاطب نوجوان کمک می‌کند.
گفتنی است طرح عنوان جلد این کتاب نیز توسط علیرضا پوراکبری طراحی شده است.

کتاب «دید یا ندید؟» در ۳۲ صفحه مصور و در قطع وزیری منتشر شده و با قیمت ۱۱۵ هزار تومان در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفته است.علاقه‌مندان می‌توانند برای تهیه این کتاب به پایگاه اینترنتی انتشارات به‌نشر به نشانی www.behnashr.ir مراجعه کرده یا آن را از کتاب‌فروشی‌های این انتشارات در سراسر کشور تهیه کنند.

رونمایی از شاهنامه خطی نفیس وقفی در کتابخانه حرم مطهر رضوی

آستان قدس رضوی؛ پناهگاه امن حماسه

فنی و هنری این اثر وقف‌شده پرداخت.

شناسنامه یک میراث؛ از هند تا خراسان

وی با محوریت کانون‌های کتابت شاهنامه و جایگاه نسخه‌های آستان قدس رضوی سخن گفت و در ادامه به معرفی شاهنامه خطی وقفی که از آن در این برنامه رونمایی شد، پرداخت و بیان کرد: این نسخه در سال ۱۱۶۶ هجری قمری به کتابخانه آستان قدس رضوی تقدیم شده است. مشاور علمی مدیریت مخطوطات آستان قدس رضوی ادامه داد: با توجه به نوع کاغذ و مرکب استفاده شده در این نسخه، متون موجود در انتهای نسخه و ۶ ستونه بودن آن، این اثر متعلق به اواخر قرن یازدهم هجری قمری یا اوایل قرن دوازدهم هجری قمری است. از طرف دیگر، قطع رحلی آن نشان می‌دهد اثر برای شخص بزرگی در هند کتابت شده است. این پژوهشگر افزود: این شاهنامه خطی که به شماره ۴۱۲۷

در کتابخانه حرم مطهر رضوی در دسترس اهل علم و ادب قرار دارد، به‌خط نستعلیق خوش ۳۷ سطری، در ۳۲۵ برگ نوشته شده است. البته این شاهنامه در اثری چهارجلدی که دربردارنده مجموعه‌ای از چند اثر ادبی همچون مثنوی، شاهنامه، گرشاسب‌نامه، خمسه‌نظامی و پاسداشت حکیم‌سخن، تالار «اندیشه» کتابخانه‌مرکزی آستان قدس رضوی میزبان رویدادی از جنس حماسه و تاریخ بود.دویست‌و‌هشتادو‌نهمین برنامه‌سه‌شنبه‌های علمی‌و‌فرهنگی آستان قدس‌رضوی با‌محوریت‌رونمایی‌از یک‌شاهنامه‌خطی‌نفیس‌وقفی‌موجوددر کتابخانه‌حرم مطهررضوی‌برگزار‌شد.نسخه‌ای‌خطی‌از‌شاهنامه‌که‌قرون‌متمادی،‌روی‌حماسه‌های‌ماندگار‌ایران‌زمین‌بوده‌است.

ضیافت محققان در حرم رضوی

این مراسم که با حضور حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر سید جلال حسینی، رئیس سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی و جمعی از نخبگان، نسخه‌شناسان و شیفتگان زبان فارسی برگزار شد، فرصتی مغتنم برای بازخوانی جایگاه رفیع نسخ خطی شاهنامه در تمدن اسلامی-ایرانی فراهم کرد. در این مراسم که ۲۲ اردیبهشت در آستانه روز بزرگداشت حکیم ابوالقاسم فردوسی، در تالار «اندیشه» کتابخانه مرکزی بارگاه ملکوتی حضرت رضا(ع) اجرا شد، دکتر سیدامیر منصوری، مشاور علمی مدیریت مخطوطات آستان قدس در نشستی به تشریح ابعاد

میراث

و متون سرایش شده در زمان جهانگیر است، کتابت شده است.وی ادامه داد: در حال حاضر، ۳۴ مجلد خطی با محوریت شاهنامه در مرکز نسخ خطی کتابخانه آستان قدس رضوی وجود دارد.

بررسی سیر کتابت شاهنامه

منصوری بیان کرد: هزار سال از زمان سرایش شاهنامه می‌گذرد؛ در این میان، بر پایه بررسی‌های انجام شده، حدود هزار نسخه خطی از شاهنامه وجود دارد.

سخنران نشست در ادامه با محوریت سیر کتابت شاهنامه در قرون مختلف، گفت: نخستین شاهنامه موجود، متعلق به آناتولی (ترکیه امروزی) است که در سال ۶۱۴ هجری قمری برای سلاجقه آسیای کبیر کتابت شده است. جالب است بدانید بسیاری از سلاطین این سلسله که بخشی از سلجوقیان بودند، نام‌های شاهنامه‌ای داشتند.

جغرافیای جهانی شاهنامه؛ از آناتولی تا فلورانس

وی افزود: بسیاری از نسخه‌های مورد استفاده توسط پژوهشگران تصحیح‌کننده شاهنامه، نسخه‌های کتابت شده در اوایل قرن هشتم هجری قمری در شیراز

بوده؛ به‌طور مثال، می‌توان به شاهنامه کتابت شده در سال ۷۳۱ هجری قمری اشاره کرد که متعلق به دربار آل‌اینجو بوده‌است. مشاور علمی مدیریت مخطوطات آستان قدس همچنین ضمن معرفی نسخه‌های دیگری از شاهنامه فردوسی که در مناطقی همچون بیروت، ایتالیا، روسیه، قاهره و... نگهداری می‌شود و بررسی قرابت‌ها، ابعاد کاغذ، خطوط، نوع مرکب و... در این نسخه‌ها، به سرعت انتقال علم و کتابت زبان فارسی پرداخت.

نقش هند در کتابت شاهنامه

منصوری همچنین عنوان کرد: بیشترین نسخه‌های شاهنامه که در سده‌های ۱۲ و ۱۳ هجری قمری کتابت شده، در هند نوشته شده است. در این میان، بیشترین نسخه شاهنامه‌های موجود در کتابخانه این آستان مقدس نیز در هند نگاشته شده است که به قرابت میان ایران و هند و ارادت و آفاق‌هندی به این مجموعه برمی‌گردد.

پناهگاه امن حماسه

وی ادامه داد: قدیمی‌ترین نسخه شاهنامه کتابت شده در هند موجود در کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی که قدیمی‌ترین شاهنامه تاریخ‌دار این کتابخانه نیز به شمار می‌آید، متعلق به سال ۱۰۶۷ هجری قمری است. این پژوهشگر همچنین گفت: نخستین شاهنامه کتابت شده در خراسان، شاهنامه بایسنقری است. از این شاهنامه، دو نسخه در کتابخانه و موزه ملی ملک، موقوفه فرهنگی آستان قدس رضوی و کتابخانه کاخ گلستان وجود دارد. وی خاطر‌نشان کرد: بیشتر شاهنامه‌ها، دربرای بوده، یعنی به سفارش وزرا و پادشاهان کتابت شده‌اند. از نیمه دوم قرن دهم هجری قمری با افزایش میزان کاغذ و کاهش هزینه تمام کتابت اثری همچون شاهنامه، «وراقان» نیز این اثر قدیمی‌ترین نسخ خطی شاهنامه است.

میراث‌داری نقالان و وراقان

این مراسم نه تنها رونمایی از یک کتاب، بلکه تجدید عهدی بود با حکیم توس در روز فردوسی؛ مردی که با واژگانش کاخی بلند بنا کرد و امروز، آستان قدس رضوی پاسدار خشت‌خشت این بنای باشکوه در قالب نفیس‌ترین نسخ خطی شاهنامه است.

این نشست با ترسیم زنده تابلویی از نقش کلیدی نقالان و مکتوب‌کنندگان گمنام در صینات از شاهنامه، مردمی‌سازی این اثر منظوم و زنده نگه داشتن حماسه در حافظه تاریخی ملت ایران به فرجام رسید. در پایان، بر این نکته تأکید شد که حماسه فردوسی در حافظه جمعی ایرانیان، نه صرفاً یک متن منظوم، بلکه جریانی زنده و جاری است که به‌همت اوایان کوچه و بازار از گزند فراموشی مصون مانده‌است؛ پیامی که حسن ختامی بر این برنامه فرهنگی بود.

«شاهنامه» به روایت تالار کتاب‌های خارجی کتابخانه آستان قدس رضوی

طنین حماسه توس در جغرافیای واژگان فرامرزی

در جست‌وجوی نفایس؛ از شاهنامه بایسنقری تا نسخه‌های نایاب‌لندن

در میان قفسه‌های این تالار، آثاری رخ‌نمایی می‌کنند که چشم هر پژوهشگری را به خود خیره می‌سازد:

۱. آلبوم مینیاتورهای شاهنامه بایسنقری: اثری منتشر شده در سال ۱۹۷۱ میلادی به سه زبان، که با تذهیب و صفحه‌آرایی خیره‌کننده، شکوه مینیاتور ایرانی را به رخ می‌کشد.

۲. شاهنامه هوتن (The Houghton Shahnameh): اثر ارزشمند مارتین برنارد دیکسون از انتشارات کمبریج (۱۹۸۱) که تجلی‌گاه هنر و دقت در چاپ آثار کلاسیک است.

۳. نسخه تاریخی «داستان شاهان» (The Epic of Kings): این اثر که در سال ۱۸۸۲ توسط «هلن زیمرن» ترجمه شده، یکی از نخستین دروازه‌های ورود حماسه ایرانی به دنیای انگلیسی‌زبانان است. نکته قابل تأمل اینجاست که از این کتاب تنها ۲۰۰ نسخه در جهان چاپ شده و نسخه‌ای که در کتابخانه آستان قدس نگهداری می‌شود، هجدهمین نسخه از این مجموعه نایاب است؛ گوهری که ارزش کلکسیونی آن فراتر از تصور است. بیشتر این نسخه‌ها در آرشیوها و مراکز بایگانی کتابخانه‌های ملی، موزه‌های کتاب و مجموعه‌داران خصوصی نگهداری می‌شوند.

دعوتی به ضیافت خرد

داستان شاهنامه در آستان قدس رضوی به تاریخ نیبوسته، بلکه همواره در حال به‌روزرسانی است. وجود منابع جدیدی چون «مطالعات شاهنامه ۳» چاپ بوستون (۲۰۱۸) و پایان‌نامه‌های تطبیقی میان شاهنامه و اساطیر جهان، گواهی بر زنده بودن این جریان علمی است.

امروز تالار کتاب‌های خارجی کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی، نه تنها یک مخزن کتاب، که پلی میان تمدن‌هاست. در‌های این تالار هر روز (جز پنجشنبه‌ها) از ساعت ۷:۳۰ تا ۱۳:۳۰ بر روی شیفتگان فرهنگ و ادب باز است تا در سایه‌سار حرم مطهر امام هشتم(ع)، شکوه «نامه باستان» را در قامت واژگان جهانی به تماشا بنشینند.

بی‌مثال زبان فارسی و سروده حکیم ابوالقاسم فردوسی، تنها یک منظومه ادبی نیست، بلکه روایتگر حماسه‌های دلآوری، جوانمردی و فراز و نشیب‌های قومی است که تاریخش با اسطوره درآمیخته است. از نبرد رستم و سهراب که تراژیک‌ترین داستان است تا افسانه ضحاک و کاوه آهنگر که نماد مبارزه با ظلم و ستم است و... همگی بیانگر این هستند که شاهنامه روایتی است از انسانیت، حقیقت‌طلبی و پاک‌سرشتی انسان‌های درست کردار».

شاهنامه در نگاه ژرف رهبر شهید

نکته قابل تأمل در این میان، نگاه ژرف رهبر شهید انقلاب به این اثر است؛ آنجا که جریان زلال توحید و توکل را در لایه‌های پنهان این حماسه شناسایی کرده و قهرمانان آن را نمادهای مجاهدت در راه حق برمی‌شمارند.

دکتر سیدجلال حسینی در این باره توضیح می‌دهد: لازم است به گفتار ارزشمند رهبر شهید و حکیم درباره این کتاب ارزشمند در سال ۱۳۸۱ شمسی اشاره کنیم که فرمودند: «...اگر کسی به شاهنامه نگاه‌کند، خواهد دید که یک جریان گاهی باریک و پنهان و گاهی وسیع،

محمدحسین مروج کاشانی | ۱۲۵ اردیبهشت‌ماه، تنها یک برگ از تقویم نیست؛ بلکه میعادگاه بازخوانی هویتی است که با سرانگشتان تدبیر حکیم ابوالقاسم فردوسی بر جریده عالم ثبت شده است.

شاهنامه، این منشور بلند تمدن ایرانی، نه تنها مرزهای جغرافیایی را درنوردیده، که در تالارهای کتابخانه‌های بزرگ جهان به‌عنوان سندی از شکوه خرد و حماسه پهلو گرفته است. به همین مناسبت، بر آن شدیم تا از زاویه‌ای متفاوت به این شاهکار درخشان بنگریم؛ سفری در دل قفسه‌های تالار کتاب‌های خارجی کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی، جایی که «رستم و سهراب» با زبان‌های لاتین و غربی روایت می‌شود.

شاهنامه؛ از اسطوره تا حقیقت

دکتر سیدجلال حسینی، رئیس سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی، شاهنامه را فراتر از یک منظومه ادبی، «گنجینه میراث مشترک ایرانیان» می‌داند. او معتقد است این اثر، پیوندی ناگسستنی میان دنیای پررمز و راز اسطوره‌ها و ارزش‌های والای انسانی و اسلامی برقرار کرده است. در کلام وی، شاهنامه ستون استواری است که زبان فارسی و هویت ملی ما بر آن تکیه زده و الهام‌بخش هنرمندانی، از تئاترهای مدرن تا معماری اصیل بوده است.

وی در این باره می‌گوید: «این کتاب ارزشمند، یکی از آثار مهم فرهنگی و ادبیات ایران و یکی از شاهکارهای ادبی جهان به شمار می‌رود. این کتاب، تأثیر زیادی در ادبیات، هنر، معماری و فرهنگ ایرانی داشته است. همچنین الهام‌بخش بسیاری از نویسندگان، شاعران، هنرمندان و همچنین هنرمندان هنرهای نمایشی (تئاتر، سینما و...) در ایران بوده است. به‌طورکلی، شاهنامه به‌عنوان یکی از مهم‌ترین آثار ادبی و تاریخی ایران، نقش بسیار مهمی در حفظ و ارتقای فرهنگ و هویت ایرانی، ترویج ارزش‌های انسانی و ارزش‌های هنری و ادبی داشته است. از طرف دیگر باید گفت شاهنامه، این گنجینه

